

رویداد

محمد بشیر از حاکمیت در ادلب تا نخست‌وزیری در دمشق

۲ روز پس از پایان کار دولت بشار اسد در دمشق، «محمد بشیر» که پیش‌تر ریاست دولت محلی شورشیان در شمال غرب سوریه در ادلب را بر عهده داشت، اعلام کرد که از سوی گروه هیأت تحریر الشام مأموریت پیدا کرده تا مارس ۲۰۲۵ نخست‌وزیر سوریه باشد. کانال تلگرامی تلویزیون دولتی سوریه در پست مربوط به انتشار این خبر از بشیر با عنوان «نخست‌وزیر جدید سوریه» یاد کرده و از قبول او نقل کرده که «فرماندهی کل، من را تا اول مارس، به‌عنوان مسئول اداره دولت برگزیده است. همچنین در گزارشی که «دولت نجات سوریه» از محمد بشیر منتشر کرده، آمده است که او مدارکی در زمینه زبان انگلیسی، برنامه‌ریزی اداری و مدیریت پروژه را نیز کسب کرده است. «دولت نجات سوریه» در طول فعالیت و تا پیش از سقوط دولت بشار اسد، تلاش داشت خود را به‌عنوان دستگاهی تکنوکرات در ادلب معرفی کند و برخی از حوزه‌های حکم‌رانی مانند بهداشت و آموزش را به نهادهای محلی و سازمان‌های امداد خارجی واگذار کرد، اما حوزه‌های امنیت و اقتصاد را خود کنترل می‌کرد. در این گزارش نگاهی کوتاه به زندگی نخست‌وزیر موقت سوریه خواهیم داشت:

■ **۱۹۸۲:** تولد در جبل‌الزویه در جنوب استان ادلب

■ **۲۰۰۷:** فارغ‌التحصیل از دانشگاه حلب در رشته مهندسی برق و الکترونیک - گرایش مخابرات

■ **۲۰۱۰:** ریاست بخش تجهیزات آزمایشگاه گاز در شرکت گاز سوریه

■ **۲۰۱۱:** مدیر آموزش دینی در وزارت اوقاف، دعوت و ارشاد

■ **۲۰۱۱:** کناره‌گیری از شغل دولت مرکزی سوریه و اعلام حمایت از شورشیان مسلح و پیوستن به گروه‌های شورشی

■ **۲۰۱۷:** پیوستن به گروه تحریر الشام به‌عنوان گروه تازه تاسیس شورشیان مسلح در ادلب

■ **۲۰۲۱:** در بافت مدرک فقه و حقوق از دانشگاه ادلب

■ **۲۰۲۲-۲۰۲۳:** وزیر توسعه و امور انسانی در دولت نجات سوریه

■ **۲۰۲۴:** انتخاب به‌عنوان پنجمین نخست‌وزیر دولت نجات معارضان مسلح در ادلب

■ **۲۰۲۴:** انتصاب به‌عنوان نخست‌وزیر دولت انتقالی سوریه برای مدیریت دوره انتقالی تا مارس ۲۰۲۵

پرچم اولیه سوریه در دست مخالقان

بلافاصله پس از سقوط دولت بشار اسد در دمشق، مخالفان و شورشیان مسلح پرچم با نوار قرمز حاشیه بالایی را کنار گذاشتند و پرچم دیگری با نوار سبز در حاشیه بالایی جایگزین کردند. جالب است بدانید پرچم با نوار سبز در دست شورشیان مسلح در واقع همان نخستین پرچم سوریه در زمان تاسیس است. طراحی پرچم سوریه به قرن بیستم بازمی‌گردد و برای نخستین بار پس از استقلال سوریه از قیمومیت فرانسه در سال ۱۹۴۶ به تصویب رسید. نخستین پرچم سوریه دارای سه نوار افقی مساوی سبز، سفید و سیاه بود که سه ستاره پنج‌پر قرمز نماد گروه‌های مذهبی اصلی این کشور در آن زمان بر آن نقش بسته بود. طرح اولیه پرچم سوریه از پرچم آزادیبخش اعراب الهام گرفته بود که در طول انقلاب اعراب علیه حکومت عثمانی مورد استفاده قرار گرفت و به تاسیس کشورهای مختلف بعد از فروپاشی عثمانی منجر شد.

تحریر الشام چگونه بازیگر پردای سوریه شد؟

یک حمله بزرگ علیه ارتش و دولت سوریه از طرف گروهی که خود را تحریر الشام می‌نامد، باعث شد تا دولت سوریه طی دو هفته به پایان کار خود برسد و سوریه برگ جدیدی از تاریخ خود را آغاز کند. امروز هیأت تحریر الشام به رهبری احمد الشرع، خود را حاکم دمشق و کل سوریه می‌داند. این گزارش نگاهی به چگونگی شکل‌گیری گروه شورشی هیأت تحریر الشام خواهد داشت که این روزها نامش با تحولات سوریه گره خورده است.

شکل‌گیری اولیه: گروه تحریر الشام در واقع حاصل ائتلاف چندین گروه مسلح بنیادگرا بود و در ژانویه ۲۰۱۷ اعلام موجودیت کرد.

گروه‌های اولیه تشکیل‌دهنده هیأت تحریر الشام: این گروه‌ها عبارت بودند از جبهه النصره، جنبش نورالدین زکی، لواء الحق، جبهه انصارالدین و جیش السنه.

از جبهه النصره تا هیأت تحریر الشام: جبهه النصره که گروه اصلی تشکیل‌دهنده هیأت تحریر الشام است، تحت رهبری ابومحمد الجولانی که اکنون احمد الشرع خوانده می‌شود، در سال ۲۰۱۶ به‌طور علنی روابط خود را با القاعده قطع کرد و نام جدید جبهه فتح الشام را انتخاب کرد. سال بعد، این گروه با چندین گروه دیگر در جنگ سوریه ادغام شد و به هیأت تحریر الشام یا «سازمان آزادی شام» تغییر نام یافت.

چرایی تغییر نام به هیأت تحریر الشام: هدف از این تغییر نام، دور شدن جبهه النصره از برنامه جهادی جهانی القاعده بود.

خاستگاه و ایدئولوژی: هیأت تحریر الشام از نظر عقیدتی ریشه در اعتقادات ایدئولوژیک سلفی نزدیک به گروه‌های بنیادگرای تروریستی مانند داعش و القاعده دارد. مهم‌ترین گروه تشکیل‌دهنده تحریر الشام با نام جبهه النصره که سال ۲۰۱۱ تشکیل شد، به‌عنوان شاخه القاعده سوریه معرفی می‌شد. گروه تحریر الشام پیش‌تر هدف اصلی خود را تشکیل یک حکومت اسلامی در سوریه به‌عنوان کرده بود.

حکومت در ادلب: از سال ۲۰۱۷، هیأت تحریر الشام نیروی غالب و مسلط در ادلب در شمال سوریه بوده است. این گروه عملیات خود را نیز از ادلب آغاز کرد و با پیشروی به سمت حلب و سپس حمص، موفق به تصرف کامل شهر دمشق، پایتخت سوریه شد.

ساختار سازمانی گروه تحریر الشام: هیأت تحریر الشام ساختاری پیچیده و چندگانه دارد. این گروه توسط یک شورای مرکزی اداره می‌شود که در زمینه تصمیم‌گیری‌های کلیدی ایفای نقش می‌کند. رهبر کنونی این گروه، ابومحمد الجولانی نقشی اساسی در هدایت آن ایفا می‌کند.

سایر بخش‌های تحریر الشام: این گروه علاوه بر شورای مرکزی، دارای بخش‌های مختلفی از جمله نظامی، اطلاعاتی، سیاسی و رسانه‌ای است. شاخه نظامی این گروه به انجام عملیات‌های مسلحانه علیه نیروهای دولتی و سایر گروه‌های مخالف موظف است. شاخه اطلاعاتی این گروه به جمع‌آوری اطلاعات و اجرای عملیات‌های امنیتی موظف است. در سال‌های اخیر، هیأت تحریر الشام تلاش کرده بود تا از طریق ایجاد نهادهای خدماتی و اداری در مناطق تحت کنترل خود، نوعی حکومت محلی تاسیس کند.

